

MIYAMOTO MUSASHI

CARTEA CELOR CINCI CERCURI

GO RIN NO SHO

Traducere din limba engleză:

MARIA GENESCU

Consultant de specialitate: DRAGOȘ IOAN CHIRIC [Fujiwara Sadatora].

Este discipol al celui de al 11-lea *Soke* (mare maestru și păstrător) al tradiției marțiale a lui Miyamoto Musashi, respectiv Iwami Toshio, precum și al celui de al 13-lea *Soke* al tradiției *Taisha Shinkage Ryū*, în persoana lui Yamakita Takenori.

EDITURA HERALD
București

CUPRINS

PREFAȚĂ	9
GO RIN NO SHO	31

CARTEA CELOR CINCI CERCURI

五輪書

GO RIN NO SHO

CAPITOLUL I

PĂMÂNT	37
Calea strategiei	42
Comparație între Calea dulgherului și Calea strategiei	45
Calea strategiei	48
Despre cele cinci capitole din această carte de strategie	48
Numele <i>Ichī Ryū Nito</i> („O tradiție, două săbii”)	53
Cunoașterea avantajelor Căii strategiei	56
A cunoaște caracteristicile armelor în Calea strategiei	58
<i>Hyoshi</i> în Calea strategiei	61

CAPITOLUL II

APĂ	67
Mintea în Calea strategiei	68
Poziția în Calea strategiei	70
Privirea în cadrul Căii strategiei	71
Despre modul în care ți-neți sabia	72
Despre folosirea picioarelor	73
Cele cinci gărzi de luptă	73
Calea sabiei	75
Cele cinci metode	76
„A fi în gardă fără gardă”	81

Lovirea „într-un singur ritm”	82
Lovirea „în ritmul secundar”	83
„Fără gând, fără aspect”	83
Lovitura „ca apa curgătoare”	84
Lovitura „în oportunitate”	85
Lovitura „precum scânteia pietrei”	86
Lovitura „frunză de arțar”	86
„Corpul care înlocuiește sabia”	87
Lovituri și atingeri	87
„Postura maimuței cu mâini scurte”	88
„Corpul precum lacul și lipiciul”	89
„Compararea înălțimii”	90
„Lipește-ți mișcările”	90
„Izbirea cu corpul”	91
Cele trei metode de a recepționa [loviturile]	91
Străpungând fața	92
Străpungerea inimii adversarului	94
<i>Katsu – Totsu</i>	94
Interceptarea prin plesnire	95
Lupta cu mai mulți adversari	95
Principiile luptei	98
„O singură lovitură”	99
Comunicarea directă	99

CAPITOLUL III

FOC	103
Despre locul luptei	105
Trei metode de a lua inițiativa	107
<i>Ken No Sen</i> . Inițiativa de atac	108
<i>Tai no Sen</i> . Inițiativa de așteptare	109
<i>Tai Tai No Sen</i> . Inițiativa simultană	110
„Apăsarea pernei”	111
„Trecând punctele critice”	113
Cunoașterea condițiilor	115
„Călcarea sabiei”	117
Recunoașterea colapsului	118
„Devino propriul tău adversar”	120
„Eliberarea celor patru mâini”	122
„Mișcarea umbrei”	123

„Prinderea umbrei”	125
Contaminarea	125
Agitarea adversarului	126
Înspăimântarea	129
„Amestecarea” cu adversarul	129
„Lovind în colțuri”	130
Crearea confuziei	131
Cele trei feluri de strigăte	132
Amestecarea	133
Zdrobirea	134
„Trecerea de la munte la mare”	136
„Pătrunderea în străfunduri”	136
Reînnoirea	138
„Cap de șobolan, gât de taur”	138
„Generalul își cunoaște soldații”	140
„A da drumul mânerului”	141
„Corpul ca o stâncă”	141

CAPITOLUL IV

VÂNT	145
Tradițiile care preferă săbiile de mari dimensiuni	146
Ce înțeleg celelalte școli prin „sabie puternică”	149
Folosirea sabiei scurte în celelalte școli	150
Preocuparea pentru gardă în celelalte tradiții	
de luptă cu sabia	154
Fixarea ochilor în concepția celorlalte școli	157
Poziționări ale picioarelor recomandate de	
celelalte tradiții	159
Tradițiile ce se bazează pe viteză	162
Ce înțeleg celelalte școli prin „profund”	
și „superficial”	164

CAPITOLUL V

VID	167
ANEXE	171
BIBLIOGRAFIE	175

Autoportret de Miyamoto Musashi.

PREFAȚĂ

Pentru japonezi, Miyamoto Musashi¹ reprezintă întruchiparea tuturor virtuților cu care se considera că erau înzestrați samurarii, războinicii din perioada Evului Mediu nipon. Socotit erou național, japonezii îl știu mai curând sub numele de *Kensei*, adică „Sfântul sabiei”. Deși despre el s-au scris nenumărate cărți și s-au turnat filme de succes, viața sa este destul de puțin cunoscută publicului larg din afara Japoniei. Unele date autobiografice pot fi desprinse din tratatul său *Go Rin No Sho* („Cartea celor cinci cercuri”), recunoscut unanim ca fiind autentic; alte surse, cum sunt de pildă *Bushū Denraiki*, *Heihō Senshi Denki*, *Bukoden* și *Niten Ki*², sunt amendabile, întrucât au strâns laolaltă atât istorisiri care au circulat pe cale orală, cât și relatări preluate din cronici târzii ce conțineau deja informații adiacente.

¹ Numele său întreg era Shinmen Musashi No Kami Fujiwara No Genshin. I se mai spunea Shinmen Takezō, Miyamoto Bennisuke sau pe numele său budist, Niten Dōraku.

² *Ki* biografie; *Niten*, pseudonimul pe care Musashi îl folosea pentru a-și semna picturile.

Statuie reprezentându-l pe Miyamoto Musashi cu cele două săbii, din parcul Musashizuka, în orașul Kumamoto, Japonia. (Foto: Dragoș Chiric)

VIAȚA LUI MIYAMOTO MUSASHI

Musashi s-a născut în provincia Harima, actuala prefectură Hyogo, satul Miyamoto. Țara se afla în plin război civil¹. Familia sa, ce în mod tradițional

¹ Războaiele civile s-au desfășurat în perioada 1490-1600, între nobilii provinciali, fiecare căutând să dobândească pământuri și putere. În

se numea Hirata, era faimoasă în regiune pentru războinicii pe care îi avusese. Tatăl lui Musashi, Hirata Munisai, era un spadasin renumit, vasal al seniorului Shinmen Iga no Kami, ce a luptat alături de acesta în mai multe războaie. Mama sa, Omasa, era una dintre ficele seniorului Shinmen. Munisai era un adevărat expert în arta sabiei, iar renumele său era cunoscut inclusiv la curtea Shogunului. Acest fapt se datorează faptului că Munisai l-a învins în duel chiar pe Yoshioka Kenpō, instructorul de arte marțiale al Shogunului Ashikaga Yoshiaki (5 decembrie 1537 – 19 octombrie 1597). Pentru abilitățile lui Munisai în arta războiului, Shogunul Ashikaga i-a oferit titlul de *Tenka Musou*¹. Pentru a-l răsplăti pentru serviciile aduse, seniorul său, Shinmen Iga no Kami, i-a permis să poarte numele său de familie și i-a aranjat căsătoria cu fiica sa. Conform celor mai multe surse istorice pe care le avem astăzi, se pare că mama lui Musashi ar fi decedat a doua zi după nașterea sa, respectiv pe 4 Martie 1584, probabil din cauza unor complicații. Ulterior acestui eveniment, Munisai se recăsătorește cu Yoshiko Benssho. Aceasta este de fapt mama adoptivă a lui Musashi și cea care a avut grijă de el în copilăria sa. Nu se știe exact cum a avut acces Musashi la învățăturile tatălui său, deoarece Munisai și Yoshiko au divorțat destul de repede,

paralel se duceau lupte sângeroase între călugări înarmați și numeroase cete de tâlhari care jefuiau ținuturile.

¹ *Tenka Musou* – Fără egal sub cer.

iar Musashi a rămas cu mama sa adoptivă, cu care s-a mutat la câțiva kilometri de satul Miyamoto, respectiv în Hirafuku. Cu siguranță Musashi a avut o instruire în tehnicile tatălui său, deoarece repertoriul tehnic de luptă din *Niten Ichi Ryū*¹ și cele din *Tōri Ryū* au multe caracteristici comune. Shinmen Munisai era un expert al sabiei și al unei arme specifice, numită *Jitte*, fiind destul de apropiată ca metodă de folosire de Pumnalul Trident din Europa. Cu certitudine a avut acces la aceste învățături și a fost instruit temeinic, deoarece la o vârstă destul de fragedă, respectiv la doar 13 ani (1596), Musashi are primul său duel pe viață și pe moarte, cu un adversar pe nume Arima Kinbei, ce era un exponent al tradiției *Kashima Shintō Ryū*, fondată de Tsukahara Bokkuden.

Mai mult de atât, pe cel mai relevant artefact istoric ce ne vorbește despre viața reală a lui Musashi – monumentul ridicat de fiul său, Iori Miyamoto, în orașul Kokura (actualmente Kitakyushu), pe Muntele Tamuke, la doar nouă ani după decesul lui Musashi – sunt gravate în piatră următoarele cuvinte:

¹ 二天一流 – *Ni Ten Ichi Ryū* este denumirea folosită de Musashi pentru a-și denumi propria-i tradiție militară. Adesea termenul de *Ryū* este tradus ca fiind școală, însă kanjiul 流 se traduce prin *curgere*, *a curge*, și se referă la o anumită cantitate de informație ce „curge” de la o generație la alta, neîntrerupt. Din acest motiv cuvântul *transmisie* este mult mai potrivit.

PREFAȚĂ

Monumentul dedicat lui Musashi Miyamoto de pe muntele Tamuke din Kurama, Kitakyushu, Japonia.

„Tatăl lui Musashi se numea Shinmen Muni, acesta fiind un maestru al tehnicilor de *Jitte*. Musashi a învățat arta marțială a familiei, pe care a dezvoltat-o mai departe practicând din zori și până în noapte, meditănd profund asupra acestor aspecte.”

Musashi nu a fost un autodidact, așa cum reiese din romanul lui Eiji Yoshikawa, *Miyamoto Musashi*. Făcea parte dintr-o familie de samurai cu o vastă experiență marțială.

言忠孝傳

宮本武藏

國畫

應需一筆一筆誌

GO RIN NO SHO

(„CARTEA CELOR CINCI CERCURI”)

Fără îndoială, opera cea mai cunoscută a lui Musashi este *Go Rin No Sho* („Cartea celor cinci cercuri”), scrisă în 1645, cu doar câteva luni înaintea morții sale, și adresată discipolului său, Teraō Maganojo. Socotită cartea de căpătâi a luptei cu sabia (*kenjutsu/ kendō*), aceasta poate fi considerată deopotrivă un volum clasic despre artele marțiale în general, întrucât abordează atât principiile luptei individuale, cât și pe cele ale confruntărilor dintre armate. Musashi a scris despre arta luptei cu sabia în așa fel încât învățătura să poată fi urmată atât de către un începător, cât și de către un maestru – desigur, la diferite niveluri.

Specialiștii în strategie militară pun „Cartea celor cinci cercuri” alături de alte lucrări clasice în domeniu, precum *Arta războiului* a lui Sun Tsu, din tradiția chineză, sau *Arthashastra* a lui Chanakya, din tradiția indiană.

De-a lungul vremii, *Go Rin No Sho* s-a bucurat de o popularitate crescândă, interesul față de metodele și tehnicile expuse în acest tratat venind nu

doar din partea celor interesați de artele marțiale, ci și din partea marilor corporații, dovedind că principiile expuse aici sunt valabile pentru orice formă de competiție.

Practic, „Cartea celor cinci ceruri” cuprinde învățăturile pe care Musashi le-a oferit discipolilor săi în sălile de antrenament (*dōjō*), învățături ce se referă exclusiv la propria sa tradiție. Termenul *Niten Ryū*, care apare în *Cartea celor cinci ceruri*, se referă la *Niten Ichi Ryū*, care în traducere înseamnă „Două ceruri reunite”, deși s-ar putea la fel de bine să se traducă prin „Două săbii, o singură minte” sau „Două săbii, o singură ființă”.

Cele cinci capitole ale cărții trimit la ideea că există diferite elemente ale luptei, așa cum există diferite elemente ce alcătuiesc lumea, ale căror naturi și calități sunt descrise de budism, șintoism și alte religii orientale. Cele cinci capitole cuprind metodele sau tehnicile de luptă care sunt asociate cu astfel de elemente și descrise de ele.

Capitolul „Pământ” servește ca introducere și vorbește metaforic despre artele marțiale, conducerea luptei și antrenament ca despre arhitectura și construcția unei case.

Capitolul „Apă” descrie stilul de luptă al lui Musashi, numit *Niten Ichi Ryū* sau „Două ceruri reunite”. Sunt descrise atât tehnicile de bază, cât și principiile fundamentale.

CARTEA CELOR CINCI CERCURI

五輪書

GO RIN NO SHO

CAPITOLUL I

PĂMÂNT

Am voit să aștern pentru prima dată într-o carte *Calea*¹ *strategiei*² folosită de mine, pe care am numit-o *Niten Ichi Ryū* (tradusă aproximativ ca „tradiția Celor Două Ceruri Reunite”), pe care am gândit-o pe parcursul mai multor ani. Astfel că, la începutul lunii octombrie din cel de al douăzecilea an al erei Kanei (1643), m-am retras pe muntele Iwato, situat în provincia Higo, în Kyūshū. Am salutat Cerul, m-am închinat în fața lui Kannon³ și am îngenuncheat dinaintea lui Buddha. Sunt un samurai născut în provincia Harima și mă numesc Shinmen Musashi No Kami, Fujiwara no Genshin. Am împlinit 60 de ani.

Încă din tinerețe, am acordat o atenție deosebită Strategiei Militare, iar primul meu duel l-am

¹ În japoneză, *Michi* sau *Dō*. Este echivalentul lui Dao în chineză și înseamnă întreaga viață a luptătorului, devoțiunea lui față de sabie, precum și locul său în sistemul *Tokugawa*. Este calea cosmosului, nu doar un set de principii etice pe care să le trăiască artistul sau preotul.

² *Heihō* este un cuvânt derivat din chineză, care înseamnă strategie militară. *Hei* înseamnă soldat, iar *Hō*, metodă sau formă.

³ Kannon este denumirea japoneză a lui Avalokiteshvara, Zeul/ Zeița Milostivirii. Asumă atât formă masculină, cât și feminină și întrupează armonia celor două aspecte inseparabile: mila și înțelepciunea.

susținut pe când aveam 13 ani. În primul meu duel, l-am avut ca adversar pe Arima Kihei, un spadasin din tradiția *Shintō*, pe care l-am învins. La vârsta de 16 ani, l-am învins pe Akyama, un spadasin puternic, originar din provincia Tajima. Când împlinisem 21 de ani, am ajuns la Kyoto și acolo am avut ocazia să-i întâlnesc pe cei mai redutabili spadasini japonezi. M-am duelat cu aceștia de mai multe ori, fără să fiu învins de vreunul dintre ei.

Apoi, am străbătut de-a lungul și de-a latul ținuturile noastre, fapt ce mi-a prilejuit întâlniri cu spadasini din mai multe școli și, chiar dacă s-a întâmplat să mă lupt cu aceștia în cam 60 de dueluri, n-am fost învins de niciunul dintre ei. Toate acestea s-au petrecut pe când aveam vârsta cuprinsă între 13 ani și 28 sau 29 de ani.

Însă, ajungând la vârsta de 30 de ani, am început să reflectez asupra vieții pe care o trăisem până atunci și mă gândeam: „Biruințele mele n-au fost determinate de superioritatea îndemânării mele, ci mai degrabă ele s-au datorat unor calități personale înnăscute. Nu m-am îndepărtat niciodată de cele mai bune principii. S-ar putea ca victoriile mele să se fi datorat și faptului că adversarii mei nu excelau în strategie.

Așadar, am hotărât să aprofundez înțelegerea Căii alese de mine, antrenându-mă de dimineața până seara pentru ca, în sfârșit, ajungând la vârsta de 50 de ani, contopirea mea cu Calea să se producă de la sine.